

Posudek vedoucího bakalářské práce

Autorka: Nelly Kalinová

Název: Percepce koučování a psychoterapie jako nástroje osobního rozvoje u zaměstnanců nadnárodních firem

Bakalářská práce Nelly Kalinové se věnuje postojům zaměstnanců nadnárodních korporací k dominantním nástrojům individuálního rozvoje, čímž jsou (v případě, že se pohybujeme na poli vymezeném exaktními disciplínami) v současné době především koučování a psychoterapie.

Autorka pro výzkum zvolila sběr dat prostřednictvím rozhovorů. Ve volbě kvalitativní metodologie spatřuji jednu zásadní výhodu a dvě dílčí nevýhody. Obě nevýhody se odvíjí od nízkého počtu rozhovorů, kterých bylo realizováno jen 6. Data proto není možné zobecnit jakkoli poctivě byly rozhovory vedeny (jejich přepis autorka přiložila do příloh). Navíc vzhledem k nízkému počtu respondentů přicházíme o interpretační kapacitu dat vzhledem k vysokému počtu proměnných, které mohou postoje utvářet (např. pozice ve firmě, věk, zkušenost s rozvojem, velikost firmy a další blíže neurčené proměnné). Kromě zaznamenaných příkladů, tak jen obtížně bude možné sledovat nějaké typické (opakující se) trajektorie vzniku postojů. Zásadní výhodou je však možnost porozumět tomu, co u konkrétních respondentů postoj podmiňuje a jakými dalšími okolnostmi může být spojen. Výzkum bych tedy spíše označil jako výzkumnou sondu, která problematiku přibližuje, nikoli plošně mapuje.

Práce je standardně strukturovaná, rozdělená na dvě části. Ta první (v práci označena jako „Teoretická část“) se snaží hledat odpovědi na to, čím je koučování a psychoterapie v odborné literatuře a druhý blok (označený jako „Empirická část“) hledá naopak odpovědi na to, jak jsou tyto rozvojové nástroje vnímány laiky a zároveň samotnými klienty. Tento dvojí pohled pak vytváří dialog mezi oběma perspektivami, který je zároveň jedním z vyústění celé práce. Zdá se totiž, že mezi jednotlivými přístupy jsou vnímané rozdíly významnější, než tomu ve skutečnosti je. Teoretická část je zpracována vzhledem k formátu práce velmi dobře. Nacházíme nejen obligatorní popis koučování a psychoterapie tak, jak je uváděn v literatuře (včetně variability přístupů a ve srozumitelné struktuře), ale také srovnání obou přístupů a také (byť jen jeden) výzkum mapující distinktivní prvky mezi koučováním a psychoterapií z pohledu odborníků (psychologů a koučů). Autorka prokazuje velmi dobrou schopnost práce z literárními zdroji, adekvátně cituje, propojuje jednotlivé citace a dobře formuluje stěžejní myšlenky. Dokáže rozlišit podstatné od okrajového a citlivě rozlišuje sémantické rozdíly mezi jednotlivými teoretickými koncepty. Za zmínku stojí také schopnost autorky provázet čtenáře textem – uvádět jednotlivé kapitoly, shrnovat dosavadní poznatky či provázovat jednotlivá tvrzení a interpretace se zaměřením práce apod.

Empirická část je založena na analýze rozhovorů. K textu autorka přistupuje citlivě a ačkoli se pouští do interpretačních vstupů, nepouští se do obtížně kontrolovatelných spekulací, tvrzení jsou solidně argumentována. Práce přináší několik zajímavých zjištění. Například že psychoterapie je oproti koučování více vnímána jako nástroj řešení konkrétních obtíží (často negativně vymezených) problémů, zatímco koučování je vnímáno jako nástroj osobního (pozitivně laděného) rozvoje. V psychoterapii také zaměstnanci více vnímají vztah s terapeutem jako asymetrický a možná až závislý, naproti tomu vztah s koučem jako symetrický a svobodný. Další významný bod se týká struktury setkání: psychoterapie je vnímána jako „volná“, ve které je možné se až „ztratit“, nemít kontrolu, zatímco koučování jako strukturované, předvídatelné. Mezi poslední body bychom pak mohli zařadit rozdíl ve vnímaném sociálním statusu: psychoterapie je spíše nežádoucí, hodná spíše studu, koučování je znak vysokého postavení.

Diskuze i závěr jsou adekvátní jak rozsahem tak provedením.

Autorka prokázala schopnost sbírat a analyzovat data kvalitativní povahy, stejně jako schopnost badatelského myšlení, z toho důvodu práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 19. května 2015

PhDr. David Heider, PhD.